

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIA	15
PRZEDMOWA	17
WPROWADZENIE	25
Wyprawa i zadanie ▪ Egzystowanie i egzystencja ▪ Wyzwanie źródła ▪ Wobec wyzwania F. Nietzschego — „brak artysty”? ▪ Pytanie o źródłowość źródła — samego a perspektywa filozoficzna ▪ Paradoks i dramat źródła ▪ Ku filozofii i estetyce źródłowej ▪ Władysław Tatarkiewicz — estetyka <i>explicite</i> i <i>implicite</i> ▪ Myślenie filozoficzne a symboliczne ▪ Wokół punktu widzenia twórcy ▪ Twórcze zadanie — przykład myśli Edmunda Husserla ▪ Wizja i wizyjność ▪ Misja ▪ Wiąż artysty z dziełem — „ślady” ▪ Książka ▪	

Część pierwsza

WOKÓŁ ŹRÓDŁA, TAJEMNICY, DROGI TWÓRCY	71
---------------------------------------	----

Rozdział I

ŹRÓDŁO I ŹRÓDŁOWOŚĆ	73
Zdziwienia i pytania ▪ Filozoficzny problem źródła — spojrzenie w źródło i droga do źródła ▪ Odmiany źródeł tworzenia — droga twórcy w utworze Zbigniewa Herberta „Pan Cogito a perła” ▪ Źródłowość źródeł tworzenia — trzy kierunki poszukiwań ▪ Do źródłowości źródła twórczości <i>sui generis</i> ▪ Podsumowanie ▪	

Rozdział II

ŹRÓDŁO — KU TAJEMNICY TWÓRCY. WOKÓŁ WIERSZY ZBIGNIEWA HERBERTA — „PAN COGITO A PERŁA”, „POCZUCIE TOŻSAMOŚCI” I „MODLITWA PANA COGITO — PODRÓŻNIKA”	101
Motyw źródła ▪ „Mały kamień” i perła jako droga twórcy i twórcza przemiana — „Pan Cogito a perła” ▪ Kamień jako droga twórcy i twórcza przemiana — „Poczucie tożsamości” ▪ Ku tajemnicy twórczego bycia — <i>amor fati</i> i droga twórcy do źródła w „Modlitwie Pana Cogito — podróżnika” ▪ Zakończenie ▪	

Rozdział III

DROGA TWÓRCY — MIT MEDUZY, LUSTRO SZTUKI I WYDARZENIE
TWÓRCZEJ PRZEMIANY 129

Lustro sztuki jako lustro Meduzy ▪ Droga twórcy i twórcza przemiana ▪ Konteksty, przykłady, dzieła ▪ Wiersz „Lustro Meduzy” — wydarzenie twórczej przemiany ▪

Rozdział IV

DROGA TWÓRCY DO ŹRÓDŁA I TAJEMNICY ORAZ WYDARZENIE TWÓR-
CZEJ PRZEMIANY — ZBIGNIEW HERBERT „CZARNOFIGUROWE DZIEŁO
EKSEKIASA” 147

„Dzieło Eksekiasa” jako dzieło sztuki ▪ Czara jako lustro sztuki — perspektywa drogi twórcy ▪ Wczesna wersja — „Czarnofigurowa waza garncarza Eksekiasa” ▪ Charakterystyka wiersza „Czarnofigurowe dzieło Eksekiasa” ▪ Droga twórcy — trzy wydarzenia twórczej przemiany i trzy źródła tworzenia ▪ Podsumowanie ▪

Rozdział V

WOBEC WYZWANIA NARCYZA. TWÓRCZA PRZEMIANA W KONCEPCJI
DROGI TWÓRCY 167

Wprowadzenie — zarys perspektywy filozoficzno-estetycznej ▪ Wyzwanie jako wezwanie do twórczej przemiany ▪ Twórcze zadanie — postać „wszelkiego człowieka” ▪ Ważenie się obrazów i racji jako wydarzenie twórczej przemiany ▪ Trzy momenty i fazy twórczej przemiany ▪ „Postać drżąca” — drżenie źródeł twórczości ▪ Pytanie — „ile?” ▪ Przejście do „zwierciadlaności” i „słońca” ▪ „Słońce” i „dno stale-o j c z y s t e” ▪ Twórcza przemiana a los ▪ Podsumowanie ▪

Rozdział VI

KONCEPCJA TWÓRCZOŚCI WŁADYSŁAWA TATARKIEWICZA A TWÓRCZE
ŹRÓDŁO 207

Z punktu widzenia twórcy ▪ Twórca i twórczość w ujęciu Władysława Tatarkiewicza (*A. Estetyka pluralistyczna a problematyka twórczości* ▪ *B. Pojęcia twórcy i twórczości* ▪ *C. Koncepcja twórczości* ▪ *D. Twórczość a kultura*) ▪ Twórcze źródło (*A. Georg Simmel — źródło jako zmaganie o jedność i całość egzystencji* ▪ *B. Karl Jaspers — źródła filozofii i egzystencji* ▪ *C. Barbara Skarga — źródło i źródłowość*) ▪ Podsumowanie — źródło jako zadanie i droga twórcy ▪

Część druga
Z TWÓRCZYCH DRÓG DO ŹRÓDŁA I TAJEMNICY 231

Rozdział VII

- TWÓRCA A MYŚL ESTETYCZNA MICHAŁA ANIOŁA BUONARROTIEGO 233
 Problem twórczej przemiany — główne pytania ▪ Losy pojęć twórcy i twórczości (*A. Opozycja poezji i sztuki ▪ B. Trzy główne pojęcia twórcy i twórczości — kształtowanie się pojęcia twórczości artystycznej ▪ C. Próba refleksji nad ukrytymi wymiarami zjawisk twórcy i twórczości — twórcze motywy a twórcze pierwiastki*) ▪ Michał Anioł Buonarroti jako twórca (*A. Osobowość twórcza ▪ B. Osobowość twórcza Michała Anioła ▪ C. Herb Michała Anioła*) ▪ Trzy wymiary twórcy i twórczości a główne motywy estetyczne w myśli Michała Anioła (*A. Wszeczhstronność, jedność i źródłowość — konfrontacja myśli Leonarda i Michała Anioła ze względu na wskazane wymiary zjawisk twórcy i twórczości ▪ B. Źródłowość w myśli Michała Anioła — twórcza przemiana*) ▪ Zakończenie ▪

Rozdział VIII

- NIEBYWAŁE SPOJRZENIE APOLLINA RAINERA MARIILILKEGO — „OGROMNE HIPERBOLE SZTUKI” JAKO ŹRÓDŁOWOŚĆ TWÓRCZEJ PRZEMIANY 265
 Uwagi wstępne ▪ Twórcza przemiana jako zadanie (*A. Zadanie — „ogromne hiperbole sztuki”, czyli „sięgnąć najgłębszej istoty rzeczy” ▪ B. Problem twórczej przemiany jako „plastycznej mowy” — „twardo w same słowa zmieniać” ▪ Twórcza przemiana a symbolika źródła — wobec sztuki Augusta Rodina ▪ Twórcza przemiana w poezji (*A. „Starożytny tors Apollina” — od przemiany przedmiotowej do podmiotowej ▪ B. „Muzyka” — cztery źródłowe rysy twórczej przemiany ▪ C. Czwarty rys twórczej przemiany*) ▪ Podsumowanie ▪*

Rozdział IX

- TWÓRCZE ŹRÓDŁO — OSOBOWOŚĆ TWÓRCZA I DZIEŁO STANISŁAWA IGNACEGO WITKIEWICZA 297
 Uwagi wstępne ▪ Twórcze źródło, względnie twórcze źródła a źródło, względnie źródła twórczości ▪ Rysunek Bronisława Wojciecha Linkego — twórcze źródło Stanisława Ignacego Witkiewicza ▪ Filozof metafizycznego niepokoju, egzystencjalista, katastrofista, monadysta Twórcze źródło jako zmaganie o „tajemniczą jedność” egzystencji — Georg Simmel ▪ Pytanie o kulturowe losy dzieła Stanisława Ignacego Witkiewicza ▪

Dzieło — „Zbiorowe dzieła pośmiertne” ▪ Myśl drugiej połowy XX stulecia — Marek J. Siemek ▪ Spór o egzystencjalny i kulturowy sens filozofii Stanisława Ignacego Witkiewicza — ujęcia Krzysztofa Pomiana i Bohdana Michalskiego ▪ Twórcze źródło, czyli „uczucia metafizyczne” i Tajemnica Istnienia ▪ Podsumowanie — profetyczne spojrzenie Stanisława Ignacego Witkiewicza ▪

Część trzecia

ZBIGNIEW HERBERT — WOKÓŁ TAJEMNICY
TWÓRCY 341

Rozdział X

KU TAJEMNICY SOKRATESA 343

Uwagi wstępne — pytania ▪ Z punktu widzenia poety (*A. Twórcze zadanie — kondycja ludzka* ▪ *B. Motyw podróży — podróż jako twórcza wyprawa do źródeł człowieczeństwa i początków kultury*) ▪ Sokrates Nietzschego ▪ Sokrates Herberta — ku tajemnicy twórcy (*A. „Portret Sokratesa”* ▪ *B. Wobec tradycji* ▪ *C. Pytanie o Sokratesa: „kto jest prawdziwy Sokrates?”* ▪ *D. Główne rysy „portretu Sokratesa”* ▪ *E. Sokrates Herberta — wykłady i wizje, czyli zmaganie z bogami* ▪ *F. Wobec Sokratesa*) ▪ Zakończenie ▪

Rozdział XI

DROGA TWÓRCY W UTWORZE „W DRODZE DO DELF” 371

Pytania o twórcę ▪ W drodze twórcy — spotkanie z Apollem ▪ Twórcze bycie „w drodze” — symbolika utworu ▪ Twórcze zadanie ▪ Podsumowanie ▪

Rozdział XII

DROGA DO ŹRÓDŁA I TWÓRCZE ŹRÓDŁO W WIERSZU „MODLITWA PANA
COGITO — PODRÓŻNIKA” 383

Trzy prośby a twórcze źródło ▪ Twórcza przemiana ▪ Twórcze źródło ▪ Podsumowanie ▪

Rozdział XIII

ZBIGNIEW HERBERT — TWÓRCA I ŹRÓDŁO. DROGA DO ŹRÓDŁA
I ŹRÓDŁO W WIERSZU „ŚCIEŻKA” 395

Pytania i uwagi wstępne ▪ Źródłowość — wizja filozofii i poezji (*A. Pierwiastek filozoficzny — źródłowość* ▪ *B. „Pytanie iście faustowskie” — „Wolę przeżywać filozofię”* ▪ *C. Ku „refleksji pierwotnej” i źródłowemu twórczemu doświadczeniu* ▪ *D. „Mieszanie*

się” podmiotu i przedmiotu — czyli „Ten »flirt« tżaw. podmiotu z przedmiotem” ■ *E. Pan Cogito — źródłowy autowizerunek poety jako twórcy, czyli jako zdolnego do twórczej przemiany*) ■ Droga twórcy, czyli droga do źródła — „Ścieżka” (*A. Intuicje* ■ *B. Wobec „ścieżki prawdy”* ■ *C. Dylemat wyboru* ■ *D. Źródło* ■ *E. Wzgórze* ■ *F. Pytanie* ■ *G. Droga do źródła*) ■ Podsumowanie ■

ZAKOŃCZENIE. KU PYTANIU O ŹRÓDŁOWOŚĆ ŹRÓDŁA — SAMEGO	427
Dwuogniskowa perspektywa filozoficzna ■ Pytania o twórcę i twórczość ■ Pytanie o źródłowość źródła — samego ■ Twórcze przemiany w drodze twórcy — Heraklit, Platon, Nietzsche ■ Twórca jako „nowo-narodzony” ■ „Zwierciadlanność” jako źródłowość twórczego źródła ■ Ku trzem źródłom tworzenia ■ Trzy „lustra” ■ Źródło twórczości <i>sui generis</i> ■ Podsumowanie ■	
WYKAZ SKRÓTÓW	481
LITERATURA CYTOWANA	483
THE SOURCE AND MYSTERY. TOWARDS THE METAPHYSICS OF THE CREATOR AND CREATIVITY (<i>Summary</i>)	493
INDEKS OSOBOWY	503